

FIETSTOCHT ZUIDWEST-FRIESLAND - GAASTERLAND

1. Het Rysterbosk

Met de aanleg van het Rysterbosk werd eind 17^e eeuw begonnen door de familie De Wildt. Het bos werd aangelegd in de toen gangbare barokstijl met lange rechte lanen en dwarslanen waardoor vierkante vakken ontstonden. Door dit oudste deel van het bos loopt de Murnzerleane waarover de fietsroute loopt. Over de Hegeburgsterwei komt u in een meer recent aangelegd deel van het bos (2^e helft 19^e eeuw). In die tijd was de zogenaamde landschapsstijl 'in de mode'. Daardoor ontstond hier een afwisselend bosgedeelte, met slingerende paden en ronde vormen.

2. Het Murnzerklif

Vlak achter het Rysterbosk, helaas hiervan gescheiden door de weg Oudemirdum – Mirns, ligt het Murnzerklif, waarvan een klein gedeelte onder het beheer van It Fryske Gea valt. Dit klif is ontstaan toen door stijging van de zeespiegel de Zuiderzee langzamerhand delen van een door gletsjertongen opgeworpen keileemwal afkalfden. In de tijden van de -zoute-Zuiderzee was het klif slechts spaarzaam begroeid en vormde het een markant punt. Tegenwoordig is de hoge klifrand door de begroeiing minder goed herkenbaar.

3. De Mokkebank.

Oorspronkelijk, ten tijde van de Zuiderzee die de plaat regelmatig overspoelde, was dit een vrijwel kale zandplaat. Haar naam dankt zij aan de vele meeuwen (mokken) die er verbleven. Na de aanleg van de afsluitdijk is de Mokkebank door verzanding aan de westzijde met de kust verbonden en is de plaat begroeid geraakt. Vanuit de vogelkijkhut heeft u een prachtig uitzicht op de mokkebank, waar veel vogels zoals aalscholvers, futen en meeuwen verblijven.

4. Het vissershaventje van Laaksum

Dit is het kleinste nog dienstdoende visserijhaventje van Europa.

5. Het Reaklif.

Het Reaklif (rode klif) is net als het Murnzerklif een langzaam afgekalfde keileemwal. De naam dankt ze aan de roodachtige kleur van de leem. U hebt hier een prachtig uitzicht over het IJsselmeer en met helder weer is aan de overkant Enkhuizen zelfs te zien. Door de ondiepten die voor het Reaklif liggen is het een belangrijke fourageerplek voor watervogels.

6. De Sudermarpolder.

De natuurwaarde van deze polder wordt vooral gevormd door het kwelwater dat hier en daar in de sloten naar boven komt. Dit kwelwater is ooit als regenwater in de 'heuvels' (gaasten) van Gaasterland gevallen en naar beneden gezakt. Door het drukverschil tussen hoger en lager gelegen gebieden wordt in de polder grondwater naar de oppervlakte geperst. Dit proces kan eeuwen doorgaan. Op een aantal plaatsen komt nog steeds zoute kwel naar boven komt en handhaven zich diverse zoutminnende planten.

7. De Fûgelhoeke.

Dit rustige meertje is door een vangdijk afgescheiden van de Morra. De vangdijk is aan de kant van de Fûgelhoeke met bomen begroeid. Tussen de bomen groeit de Gifsumak ('Poison Ivy'). Dit gewas, dat bij aanraking heftige huidreacties kan veroorzaken, is hier aangeplant om afslag van de vangdijk te voorkomen. De Fûgelhoeke heeft weinig toegangsvaarwegen, zodat het voor diverse vogels een ideaal broed- en rustgebied is.

8. De Steile Bank

In tegenstelling tot de andere zandplaten langs de kust is deze plaat dankzij wind en water voorsnog vrij van begroeiing. Rust en ondiep water zorgen ervoor dat in alle seizoenen grote aantallen vogels het gebied als pleisterplaats benutten. Tegenwoordig gebruiken

honderden aalscholvers de Steile Bank als rustgebied. Maar ook andere vogels zijn hier te bezichtigen: grote mantelmeeuwen, Kieviten, futen en soms roze flamingo's.

9. De Huitebuersterbûtenpolder

De ligging van deze buitendijkse polder maakt het een interessant en waardevol natuurgebied. Tijdens de najaarstrek maken veel trekvogels van hier de oversteek naar de Noordoostpolder. Het brede stuk water dat ze daartoe moeten oversteken laat velen 'treuzelen', waardoor zich soms grote aantallen vogels in het gebied ophouden.

10. Oude Mirdumerklif

Het Oudemirdumerklif is onderdeel van het nationaal natuurmonument de IJsselmeerkust. Het Klif is ongeveer 6 meter hoog en raakte na de aanleg van de Afsluitdijk begroeid met bijzondere planten zoals de Knikkende distel en echt walstro. Op het "Groene Strand" erachter groeien zoutminnende planten die herinneren aan de Zuiderzeeperiode.

11. Bremer Wildernis

Dit is een nu een bosgebied met in een ver verleden overwegend brem. Daar heeft de Bremer Wildernis zijn naam aan te danken. Nu is het een prachtig natuurgebied met verschillende flora en fauna. Net als elders in Gaasterland zijn ook hier dassenburchten en is het een schuilplaats voor de reeën.

12. Nijemirdumerheide

De Nijemirdumerheide is een gemengd bos, dat voor een groot deel op rabatten is aangelegd. Van de heide is er weinig meer terug te vinden. Het is een erg afwisselend bos zowel qua soortenrijkdom als ouderdom van de bomen. In het bos liggen twee vennetjes waarvan er recentelijk een is uitgegraven. In het bos is een grote dassenburcht aanwezig. Enkele broedvogels zijn hier : boomklever, fluiters, glanskop, kuifmees en grauwe vliegenvanger.

13. Wyldemerk

De Wyldemerk bestaat uit vele waterpartijen die zijn ontstaan door zandwinning in de jaren 60. Koeien en geiten lopen er los rond. In 2007 is een deel ingericht als libellenreservaat. In het gebied werden 34 libellensoorten aangetroffen, waaronder zeldzaamheden als de gevlekte witsnuitlibel, glassnijder en vroege glazenmaker.

14. Bakhuizen

Ik stean op Gaestlans hichte
En sjoch de fjilden oer
Myn doarp leit yn 'e lichte 'k
Sjoch 'kruske fan syn toer.
Het eerste couplet van een mooi lied over Bakhuizen.

15. Hemelen

De vroegste informatie over Hemelum is uit 1180 Hemelum had een stins, enkele states en een klooster. Het vrouwenklooster van de benedictijner orde was een van de eerste kloosters in Friesland. Behalve nonnen, hadden zich in de nabijheid van het klooster ook begijnen gevestigd. De kloostertraditie heeft aan het einde van de 20^e eeuw een vervolg gekregen toen in het dorp een klooster van de Russische-orthodoxe Kerk gevestigd werd.

16. Oeverzwaluwen

De oeverzwaluw is de kleinste van de zwaluwsoorten die we hier in Nederland tegenkomen. De zandzwaluw, zoals deze soort ook wel genoemd wordt, vanwege het broeden in steile zandwanden, is aan de onderzijde (de buik en keel) "vuilwit". De Bruine borstband steekt hierbij af. De bovenzijde van de vleugels is bruinachtig. Het is een vogel die in kolonie's broedt. Deze kolonie's bevinden zich van nature langs meanderende beken en rivieren. Helaas zijn veel meanderende beekjes recht getrokken en voorzien van basaltstenen.

Hierdoor is de soort teruggedrongen tot de zand- en kleiafgravingen of zo als hier door It Fryske Gea aangelegde speciale oeverwaluwand.